

СПАЙДЪР РОБИНСЪН ПРЕДУГАДНЕНЕ

Превод от английски: Светлана Комогорова, 2000

chitanka.info

Знам на коя дата точно се случи, естествено, но не виждам какво значение има това за вас. Да речем, че стана в събота вечер в Кръчмата на Калахан.

Което ще рече, че там, както обикновено, се вихреше адска веселба. В ъгъла Еди Бързака водеше радостно сражение със стария рагтайм на Юби Блейк „Пръсти чевръсти“, а около пианото се беше събрала навалица да вика за него. Тоя рагтайм е демонично труден — Юби го е писал със специфичната цел да унижава конкурентите си и веднъж-дваж годишно Еди му се пробва. Свиреше с цяло тяло, хилеше се като убиец и пръскаше пот на всички страни. Зяпачите го захранваха с енергия под формата на дюдюкания и кански крясъци, а едно от невероятните чудеса на тази кръчма е, че когато Еди свири, ония, които не могат да хванат такта, изобщо не пляскат. Из цялото помещение народът се въртеше в буен танц и се сбъркваше от смях, защото не можеше да накара ръцете и краката си да насмогват поне наполовина на темпото, с което шаваха ръцете на Еди. Калахан танцуваше сам със себе си зад тезгяха. По полиците зад него бутилките танцуваха една с друга. Аз седях на бара, неподвижен като кютук, стисках в ръка третото си питие за последните петнайсет минути и полагах неимоверни усилия да не избухна в плач.

Док Уебстър ме излови. Да се не надяваш, че човек, принуден да пилотира подобна телесна маса из тая гмеж, би могъл да отклони вниманието си към нещо друго; нещо повече, той танцуваше с Джоузи Бауър, а тя е достатъчна да впрегне цялото внимание на всеки. Много е хубава и е толкова подвижна, че може да изрита по окото човек, застанал зад гърба ѝ. Но Док притежава вграден компас за болка и когато погледът му засече моя, се задържа.

Другите професионални дарби на Док са тактът и деликатността. Той не погледна календара, нито спря да танцува, само сбърчи чело — и това беше. Но разбрах, че се е досетил. После танцът го отвя нанейде. Завъртях стола си към бара и гаврътнах уискито. Еди докара „Пръсти чевръсти“ до бляскав завършек, зачука финалния акорд с две ръце и дори гръмовните ръкопляскания, в които цялата тайфа избухна отведнъж, не можаха да заглушат воя на чиста радост, изтръгнал се от гърлото му. Цяла камара чаши се стовариха вкупом в камината. После се подхванаха весели приказки. Допих си чашата. За стотен път се почувствах благодарен, че при Калахан зад бара няма

огледало: знаех си, че зад гърба ми Док шушне на разни уши и незабележимо разпространява вестта, а не ми се щеше да го виждам.

— Дай още едно, Майк! — провикнах се аз.

— Секундичка, Джейк — избоботи жизнерадостно Калахан. Напълни догоре халбата бира, бутна вътре сламка и я подаде на Макгонигъл Разреденото, който на свой ред я отнесе на Еди. После бабанкото доприпка до мен и прокара влажни длани през оредялата си рижава коса.

— Бира?

Докарах една много автентична на вид усмивка.

— Пак ирландско.

Калахан се понамръщи и се почеса по големия счупен нос.

— Тогава се налага да ти прибера ключовете, Джейк.

Изразът „пийнал повечко“ в Кръчмата на Калахан има само ограничено значение. Майк борави въз основа на предположението, че клиентите му са големи хора и сервира на всекиго, докато човекът се крепи на крака и може да си поръчва още що-годе членоразделно. Но от кръчмата му никой не се прибира пьян с кола. Реши ли барманът, че си си стигнал мярката, искаш ли да продължиш, ще ти се наложи да му предадеш ключовете на колата си и после като паднеш от стола, да се оставиш Пьотр — той пие само безалкохолно — да те закара у вас.

— Непротивоконституционствувател... — пробвах се аз. — Шишкав чичка шикалкави. Питър Пепър прост е, пика по паркета...

Майк все така ми протягаше едрата си длан за ключовете.

— Чувал съм те да пееш „Лъскави чорапогаци“ пьян като кирка, без нито веднъж да оплетеш езика, Джейк.

— Мамка му... — подхванах аз и се сепнах. — Бира да е, Майк! Той кимна и ми донесе тъмна „Льовенбрау“.

— Какво ще кажеш за наздравица?

Изгледах го накриво. Да, имаше една наздравица, която ужасно много ми се искаше да вдигна, и да остане зад гърба ми за още година занапред.

— По-късно може би.

— Бива. Ей, Разредено! К'во шъ каиш за една наздравица?

Разреденото го погледна от другия край на стаята.

— Тъкмо аз ти трябва. — Докато Макгонигъл си пробиваше път към тебеширената черта на пода и се изправи с лице към зейналата

тухлена камина, разговорът постепенно утихна. Разреденото си пада бая дълшък и стърчи над всички. Той изчака, докато привлече целокупното внимание.

— Дами, господа и редовни клиенти — подзе дългучът. — Може би ще ви е трудно да го повярвате, ама на младини мен нашир и надлъж ме знаеха като голяма гад.

Това предизвика въодушевен отклик, който той стоически понесе и продължи:

— Навремето, докато следвах в колежа, единствената ми страст в живота беше да погаждам на хората гнусни номера. Смятах го за своя свещена мисия и си имах цяла сюррия други гадове, които ми разправяха, че съм бил направо върхът. Печатах дълги писма на рула тоалетна хартия, мажех ги накрая с горчица, а после ги смотавах и ги пращах по пощата. Постоянно си държах умряла мишка в джоба. През петдесет и втора нахлух чисто гол в кметството. Много обичах да съзерцавам изцъклени погледи. И със съжаление ви признавам, че насочвах усилията си главно към дамите, щото те най-лесно се хващаха на гнусни номера, Фил Гнусофил — така ми викаха по онова време. Но ще ви разкажа как се излекувах. — Тук той спря замалко, накваси устни, погледна ни, за да се убеди, че целите сме негови, и продължи: — Единствената беда обаче, когато ти се носи славата на грубиян, е, че рано или късно нищо неподозиращите жертви стават кът. Та един ден на някакъв купон извън студентския град мяркам някаква девойка, дето досега не съм я виждал, хубавелка една такава, облечена в блузка с разголени рамене. „Уха — викам си, — свежа кръв! Какво ли да й спретна?“ Мишката ми е в единия джоб, а в другия си носех термометъра за дупе, дето го използвах като бъркалка за коктейли, ама тя ми се види такава едно невинно девойче, че решавам: майната ѝ на деликатността, тука е нужен директен подход. Та се приближавам аз до нея — тя седеше на едно канапе и си приказваше с Пийти Ле Фейв — минавам ѝ изотзад, смъквам си ципа, изкарвам бързо инструмента си и ѝ го тургам на рамото...

Надигна се бесен вой — и откъм мъжете, и откъм жените, и невъобразим кикот — колкото откъм жените, толкова и откъм мъжете.

— ... нали ви казах, голяма гад си бях — рече скромно Разреденото.

Всички му изръкопляскахме.

— Да, ама тя — все едно че няма нищо, представете си — продължи той на своя фалшив ирландски диалект. — Народът наоколо се хили и сумти, също като тука, на Пийти очите му вече ще изскочат, ама тая мацка не проявява къорав признак, че усеща присъствието ми. Ама хич, представете си! Поразтръсках го малко така, ама тя пак нула внимание. Най-накрая вече не можах да издържа. „Ей — потупвам я аз по другото рамо и й соча, — според тебе т’ва к’во е?“ Тя му хвърля небрежен поглед, после ме поглежда право в очите и ми вика: „Абе... на мъжки пенис мяза, ама е по-дребно.“

Цялата кръчма избухна в смях и ръкопляскания.

— И ето защо ви предлагам — продължи Разреденото — следната наздравица: „За мойта младост и дано не ме завтори, пази Боже!“

Виковете „наздраве“ заглушиха смеха, а дългият гаврътна питието си и метна чашата в камината. Насмалко да се усмихна и аз.

— Мой ред е — провикна се Томи Янсен и Разреденото му отстъпи мястото си на тебеширената черта.

Томи вероятно е най-младият редовен клиент — според мен има няма годинка-две над дваисет. Косата му е по-дълга и от моята, ама ходи бръснат.

— Това ми се случи — започна той — съвсем скоро, миналата седмица. Ходих на някакъв купон в града и бая окъснях, а се намирах в един нюйоркски квартал, дето по това време на нощта за един порядъчен гражданин не е хубаво да се намира, нали ме разбирате? Ужасна грешка! Не помня някога през живота ми да ме е било толкова шубе. Значи, вървя на пръсти, като минавам край някой вход, все заничам вътре и се опитвам да изглеждам крайно неплатежоспособен, а един въпрос изгаря ума ми: „Дали автобусите вървят още?“ Защото ако вървят, след една пресечка мога да хвана автобуса, който ще ме отведе на ярко осветено и на сигурно — само че съм забравил до кое време вървят автобусите в тази част на града. Автобусът е единствената ми надежда. Перкам напред и ми треперят гащите от страх. И стигам аз до спирката — и к’во да видя — там на една пощенска кутия се облегал най-грамадният, най-зловещият, най-грозният, *най-черният* тип, дето съм виждал изобщо някога. С бръсната глава, тридневна брада и огромен белег на лицето, заврял ръце в джобовете...

В кръчмата — ни гък.

— ... и значи, най-важното е да не даваш да се разбере, че те е страх. Та си лепвам аз една усмивка до уши, приближавам се и смотолевям: „Ъъ... тук вървят ли нощни автобуси?“ И тоя тип прави ей тъй... — Томи изимитира свиреп на вид великан с ръце, напъхани в джобовете. После изведнъж ги извади, запляска ритмично и запя: „Дууу-дааа, дууу-дааа!“ Кръчмата замалко да се пръсне от смях.

— ... и значи, пичът вади един джойнт и докато чакахме автобуса, така се напафкахме с него... — продължи Томи и смехът се усили четворно.

Той допи бирата си и вдигна празната халба със свит лакът:

— Та затова да пием за предразсъдъците! — заключи Томи и запокити халбата право в камината.

Смехът прерасна в бурни овации на крака. Ишъм Латимър, който на цвят е точно като магнетофонна лента, се приближи, тикна на Томи една бира, ухили му се и възкликна:

— Твойта кожа!

Изведнъж се усетих, че осъзнавам нещо и то ме изпълни със срам. Може би не бях прав, дето си мислех, че е заради мен. Не бях видял Док да си общува с Разреденото или с Томи по никой начин, а и те като че изобщо не ме забелязваха. Но ей така изведнъж ми се стори подозрително, че и единият, и другият — и двамата мъже с достойнство — бяха избрали тъкмо тази вечер да се изтъпанят пред всички, за да разправят как са се изложили, което никак не беше характерно за тях. Проклет да е Док Уебстър! Толкова се мъчих болката да не ми проличи, толкова твърдо бях решил да си кажа наздравицата и да се прибера, без да разстройвам приятелите си.

Или пък аз с егоизма на наранените виждах прекалено много неща в два добре разказани свестни анекдота? Исках да чуя следващата наздравица. Извърнах се да си оставя бирата на бара, та да мога да си подпра лицето и на двата юмука — и изведнъж така се стреснах, че престанах да се занимавам със себе си и се засрамах още повече.

Просто не проумявах как е възможно да съм седял цели пет минути до нея, без да я забележа където и да било по света, а в

Кръчмата на Калахан — да не говорим.

Някога бачках нощна смяна в болница — размахвах метлата. Единствените нови лица, които виждаш там, са на тези, дето ги докарват в Спешното. Хората реагират външно на смъртната агония главно по два начина: едните се усмихват много, леко извинително, благодарят усукано на всекиго за дреболии и хвалят на поразия болницата и целия болничен персонал. Лицата на тези хора са оживени. Мъчат се да внушат за последно, преди да легнат под ножа, че те са ужасно приятни хора и че ще е срамота да ги изгървеш. Лицата на другите са абсолютно безизразни — те така са затънали в чудене дали вече не умират, че не им остава грам внимание, което да насочат към натискане на копчетата, командващи лицеизраза. Или пък са толкова *сигурни* в смъртта си, че постоянният диалог, който другите хора поддържат със своите лица, вече не ги интересува. Не е като *пълната* безжизненост върху лицето на труп, ама разликата не е особено голяма.

Нейното лице беше от втория вид. Предположих, че може да е рак или нещо такова, ама някак си разбирах, че болката ѝ не е физическа. Но бях също толкова уверен, че може да е смъртоносна. Изпаднах в такъв шок, че без дори да се усетя, наруших основното правило в Кръчмата на Калахан.

— Мили Боже, госпожо — изгърсих аз, — какво ви е?

Тя извърна глава към мен с такова внимателно движение, че разбрах: ключовете от нейната кола сигурно се намираха в кутията от кафе зад бара. Беше ѝ нужно малко време, за да фокусира поглед върху мен. Успя — но в погледа ѝ нямаше никой. Тя произнесе:

— На мен ли говорите?

Не беше особено хубава, нито чак дотам добре облечена. Прическата не подходеше на лицето ѝ, а косата ѝ имаше нужда от разресване. С други думи, беше си съвсем нормален човек само дето лицето ѝ беше необитаемо, а аз — кой знае защо — не можех да откъсна очи от нея. Не заради болката — от болката *исках* да откъсна очи. Друго беше... Трябваше някак си да привлека вниманието ѝ.

— Нищо, нищо, просто исках да ви кажа, че ви гори косата.

Тя кимна и каза:

— Карай да върви! — Обърна се към коктейла си, отпи глътка и изпръска с нея целия тезгях. Щом си пое въздух, изпищя, захвърли

чашата и задърпа с ръце косата си.

Разговорите из цялата кръчма секнаха.

Тя се завъртя към мен, готова да изпадне в бесен гняв при най-леката усмивка. Замислих се — дали пък да не ѝ дам възможност да си го изкара на мен, но реших, че няма откъде да намери чак такава енергия.

— Много, много съжалявам — извиних се веднага, — но само преди минута вас ви нямаше тук, а сега ви има. А пък аз тъкмо това исках.

Калахан се беше приближил до мен и огромната му длан с едри стави лежеше на рамото ми, лека като памук. Гледаше печално.

— Досаждаш, Джейк? Ти?!

— Тя е виновна, Майк — отвърнах, без да откъсвам поглед от очите ѝ.

— За какво *говорите*? — попита тя.

— Госпожо — рекох, — толкова много болка е изписана по лицето ви, че просто няма начин да не ви попитам защо? Ако не искате да ми дадете обяснение, то тогава значи ви досаждам.

Тя примига.

— И ако ми досаждате?

— Онзи ситния с лице като подметка, дето току-що се промъкна зад гърба ми, ще ми фрасне една палка по тила и аз ще се събудя чак утре заранта със същата глава, с каквата и вие. Нали така, Еди?

— Тъй, Джейк — чу се гласът на пианиста зад гърба ми.

Тя тръсна глава като замаяна, после се огледа и забеляза дружелюбните ни, загрижени лица.

— Що за кръчма е това, *по дяволите*?

Обикновено предпочитаме новодошлите сами да го разберат, но не можех да чакам толкова.

— Това тук е Кръчмата на Калахан. В повечето кръчми барманът е този, на когото човек си изплаква мъките, но ние случайно обичаме тази кръчма толкова много, че всичките споделяме неговото бреме. Намерили сте това място, защото сте имали нужда да го намерите.

Каквото можах, казах ѝ. Тя отново огледа всички ни изпитателно. Забелязах, че търси скверния поглед на случайния зяпач и не го намира. После потърси съчувствие и го намери. Обърна се отново към мен и ме огледа внимателно. Опитах се да изглеждам мил, достоен за

доверие, разбиращ, мъдър и силен. За нея исках да бъде нещо повече, отколкото съм.

— Хайде, хора, ще ви разкажа — рече тя най-накрая. — И без това няма да ми повярвате. Кръчмарю, дай ми кафе — леко и сладко.

Тя подбра нечия празна чаша от бара, смъкна се от стола, като се олюляваше и много, много внимателно се приближи до тебеширената черта.

— Значи вие, хора, обичате наздравниците? Ей сега ще ви вдигна една. За предугадненето! — И запокити чашата с такъв замах, че сама едва не се строполи на пода. Чашата се разби точно в геометричния център на камината и останалият в нея алкохол накара пламъците да направят обиколка на целия спектър.

Ахнах.

Когато тя най-после успя да се закрепил на крака, малкият Томи вече поставяше стол зад нея. Тя седна с благодарност.

Подредихме се в разпокъсан полукръг пред нея, а Щайниц Ситния ѝ донесе кафето. Седнах в краката ѝ и се вгледах в нея, докато тя сърбаше кафето. Лицето ѝ не беше от хубавичките, но сега, когато отново бе грейнало отвътре, тя изглеждаше много красива. Тъкмо такива лица обичам. Я хукнете подир някое хубаво лице, да видим докъде ще ви докара... Кафето като че я позакрепи.

— Започна се съвсем прозаично — зараказва тя. — Преди три години първият ми съпруг Фреди забягна с една скулпторка, която се казваше, опазил ме Господ, Маци Писи и ме остави с опразнена сметка в банката, ипотека, която не можех да изплатя и седемгодишен син. Фреди винаги ставаше душа на всяка компания. Сладурче и половина. Така че се хванах на работа в един специализиран вестник. Малък ежедневник за бизнесмени — средният месечен доход на абонатите докарваше петдесет бона. Уводната статия на първа страница вечно се занимаваше с фирмата, която тази седмица бе закупила най-много рекламно пространство. Схванахте ли картинката? Аз правех седмичната забавна притурка, по десет страници всеки четвъртък... ама тия глупости вас съвсем не ви интересуват. А и мен също. Та... един ден си седя на малкото стоманено бюро в огромен офис в някакъв преустроен склад. Редакторският отдел представляваше шест бюра, сбутани в дъното, до таблата за съобщения, библиотеката и информацията. Всички бяха отишли да обядват. Тъкмо и аз се канех да

излизам и ето че идва оня тип от счетоводството. Не можах да се сетя как се казва. Беше от ония мрачни, вяли фаталисти, към които счетоводните отдели си имат склонност. Та, значи, подава ми два плика: „Ето, този е за вас — казва ми, — а другият е за Том.“ Том беше един хипар, дето правеше седмичната притурка за недвижими имоти. Понечих да отворя моя плик — струваше ми се, че вътре има бонбонче или нещо такова, ама той ме *поглежда* един такъв и ми казва: „О, не, не *сега!*“ И аз го поглеждам, все едно: „Ъъ?“, и той казва: „Не го отваряйте, преди да е дошъл моментът. Сама ще разберете кога.“ И си тръгва, разбирате ли? *Добре де*, казвам си аз, пъхвам и двата плика в едно чекмедже, после излизам да обядвам и забравям цялата тази история.

Към три часа приключвам работа и се сещам колко странно изглеждаше лицето му, когато ми даде пликите. Тъй че изваждам моя и го отварям. Вътре — два много големи хапа. Нали се сещате, от най-мощните успокоителни. Сепнах се. Отварям плика на Том. И ако не бях работила в аптека преди това, никога нямаше да позная. Демерол, синтетичен морфин, един от наркотиците, към които се развива най-силна зависимост.

Вижте сега, той, Том си беше хипарлив на вид, както казах — с дълга коса и мустаци. Е, не като твоята, но за вестникар си беше бая дълга. И решавам, че тоя от счетоводството сигурно го снабдява с дрога и кой знае защо му е хрумнало, че и аз съм потенциален клиент. По онова време бях доста напрегната и никак не ме свърташе на едно място. Направо побеснях и тъкмо си мислех да замъкна Том в тъмната стаичка и да го разпердушиня, вдигам поглед и гледам — оня от счетоводството се вторачил в мен чак от дъното на стаята. Абсолютно безизразна физиономия — просто си гледа. Направо ме стегна шапката.

Та, значи, там горе има един грамадански климатик, останал от времето, когато помещението е било склад, за който се предполага, че би трябвало да охлажда цялата сграда, само дето не го прави. А какво прави — от него в редакцията капе вода и вдига толкова много шум, мътните го взели, че като е включен, човек не може и по телефона да говори. А точно в момента се откъсва и се стоварва долу — към петстотин кила. Смаза всички бюра в редакцията. Уби и Мейбъл, и Арт, и Долорес, и Фил. Отрязва два пръста на десния крак на Том, а мен

изобщо не ме закачи. Един хвърчащ отломък ми забърса конската опашка. Седя неподвижно там със зяпнала уста и в тишината чувам как посред стаята издателят възкликва: „Олеле!“ Прескачам отломките и пия демерола на Том, после правя турникет от гумени ленти и химически моливи на свода на ходилото му, а после... после усетих, че са ме награбили, носят ме нанякъде и ми приказват разни глупости. Глътнах ония успокоителни и се прибрах вкъщи.

Тя отпи от кафето си. Очите ѝ бяха с цвят на прегорели от слънцето хавайски пъпки. Поизправи гръб и продължи:

— Следващата седмица вестникът не излезе. На другия ден, когато се събудих, извадих указателя и намерих адреса на този тип. Докато Боби беше на училище, отидох до тях. Отне ми цели часове да го накарам да си признае. Неговото „не мога да отговоря“ за мен не беше отговор. Най-накрая се огъна. „Наричам го предугаднене — обясни ми той. — Като предугаждане. Но усещам само гадните неща.“ И това е единствената шега, която изобщо някога съм чула от него.

Пак ахнах.

— Предчувствия... — въздъхна Док Уебстър.

Неловко измъкнах ключовете на колата от джоба си, тъй както си седях на пода, и ги подхвърлих на Калахан. Той ги улови в кутията за кафе като в кош и без думица да каже, плъзна към мен чаша уиски „Бушмил“.

— Нали я знаете оная поговорка, „лошите вести идват бързо“? — попита тя. — За него те идват толкова бързо, че пристигат още преди лошото да се е случило. Горедолу три часа предварително. Но само *лошите* вести. Нещастия, катастрофи, големи и малки травми — само това усеща.

— Звучи ми идеално — рече замислено Док Уебстър. — Не губи радостта от *приятните* изненади, а от неприятните не му се налага да се притеснява. Получава прозрение, така да се каже. Това като че е най-добрият начин да... — Той размърда огромните си телеса върху стола. — По дяволите, какъв ли е глаголът за „получавам прозрение“? *Прозирам?*

— Не се ли казваха така ония, дето пеят онова парче, „Йеремия е бил жабок“? — измърмори Разреденото на Томи, а Томи го срита в

пищялките.

— Това е показателно доколко разбираш за какво става въпрос — обърна се тя към Док. — При всяка неприятна изненада той разполага с *три часа* за тревоги, а може да предприеме само строго ограничени неща.

Док отвори уста, но после стисна здраво зъби и остави жената да се доизкаже. Добрите доктори мразят да правят заключения, ако са несведущи по въпроса.

— Първото нещо, което го попитах, след като ми разказа, беше защо не е предупредил Фил, Мейбъл и останалите. После обаче се усетих и му викам: „Що за тъп въпрос! Как така ще удържиш шест човека далече от бюрата им, без да им кажеш защо? Забрави, че съм те питала.“ А после той ми каза: „Още по-зле е. Не че се опитвам да запазя в тайна идентичността си — просто това няма да свърши никаква работа. Мога да облекча положението донякъде. Но не мога да предотвратя онова, което ще се случи. Без значение какво. Не... не ми е позволено.“

А когато аз го попитах кой не му позволява, той ми рече: „Онзи или онова, което ми изпраща тия проклети предчувствия. Ни най-малка представа си нямам кой или какво е това. Ако, да речем, един чайник с вряла вода трябва да прелее и да ме опари, не мога просто да пропусна да си сваря чай. Рано или късно все *ще* си сваря чай и ще се опаря. И колкото повече отлагам това, което неизбежно ще се случи, толкова по-зле ще се изгоря. Но ако го приема и го оставя да се случи, когато е трябвало, то ми се позволява, да речем, да си подготвя кофа със студена вода и да си пъкна ръката в нея. Когато разбрах, че скоростната кутия на съседа ми ще се повреди, не можех да го убедя да не излиза с колата този ден, но ми се позволяваше да го предупредя да си сложи колана и затова той пострада много по-леко. Но ако бях прозрял, че при тази катастрофа ще умре, нямаше да мога да направя *нищо*, освен да наредя нещата така, че да съм близо до жена му, когато научи новината. Това е... особено лошо е да се опиташ да предотвратиш смърт. Резултатите са...“ Забелязах как понечи да каже „ужасни“, но отхвърли думата като недостатъчно силна. Достатъчно силна не му идваше на езика. Аз го прекъснах припряно: „Добре, Кас, но поне можеш да помогнеш с нещо. Някои доктори и това не могат. Според мен наистина беше страхотно от твоя страна, дето ми даде

ония хапчета. Да рискуваш да те помисля за... хей, ти как ги намери тия наркотици за три часа?“ А той ми отвърна, че понеже знаел за последното голямо спиране на тока, като се опитвали в Смитсъновата болница да задействат аварийния генератор, свил два куфара стаф. Имало за какво да му потрябват...

Тя погледна в празната си чаша, после я подаде на Еди и той отиде да ѝ я напълни отново. Докато него го нямаше, тя гледаше втренчено в земята и дишаше с целия си гръден кош — дробовете ѝ бавно ту се изпълваха докрай, ту се изпразваха.

— Бях му благодарна. Жал ми беше за него. Реших, че има нужда от някой, който да му помага. Реших, че след маниакален потисник като Фреди някой тих и флегматичен тип би ми се отразил добре. Любимият му израз беше: „Станалото — станало.“ Започнах да излизам с него. Един ден Боби падна... падна от едно дърво и си счупи крака, а чичо Кас случайно минавал наблизо и носел подкожна инжекция и шини. — Тя вдигна очи, огледа ни и задържа поглед върху мен. — Може би съм искала нищо да не застрашава детето ми. С две думи казано, омъжих се за него.

Разлях уиски по брадата си. Май никой не забеляза.

— Беше... смешно — продължи бавно тя; сякаш ѝ беше много трудно да произнесе втората дума. — Наистина беше смешно, дявол да го вземе. Отначало... отначало той наистина ми се отразяваше много добре на нервите. Никога не се ядосваше. Нищо не го потрисаше. Никога не се вживяваше като другите мъже, никога не го прихващаха мрачни настроения. Не че беше *безчувствен*. Отначало си го мислех, но грешах. Просто... просто да живее с такава дарба означаваше или да стане толкова раздражителен, че през цялото време да му иде да къса глави, или да се научи да задържа всичко в себе си. И той точно това правеше, вероятно от съвсем малък. „Станалото — станало“ — ще си каже и ще продължи нататък. Той наистина *има* нужда да го прегръщат, да го обичат, да му разтриват раменете след някоя беда, да има някой, с когото да може да споделя. *Знам*, че бях добра за него и като че отначало това ме караше да се чувствам някак си особена. Все едно трябва да си гений ли, що ли, за да можеш да споделиш нечия болка. — Тя затвори очи и лицето ѝ се изкриви. — *О, а Боби така го заобича!*

Мълчание.

— После бавно започна да ми просветва колко смахната е цялата тая работа. Ами, да речем, сложи си лейкопласт в джоба — и час-два по-късно, докато реже марули, се порязва. Или пък, получавам разстройство, търча в кенефа — и гледам, любимото ми списание там на пода. Слизам долу да си изпия витамините преди лягане — всички кофи до една пълни с вода; връщам се да си легна, чудя се какво, по дяволите, става — и се събуждам малко по-късно, за да видя, че в хола е станало късо и е избухнал пожар, бушонът гръмнал, обаче мъжът ми вече е овладял положението. Като го хвана, че подготвя нещо, решавам, че ще се случи нещо или с мен или с Боби. Започвам да го моля, да го умолявам да ми каже — и в *най-добрия* случай всичко, което успях да го накарам да ми каже, беше „станалото — станало“ и край. Започнах да слабея и да ме хваща безсъние.

А после един ден директорът на училището се обади у нас току преди вечеря, за да ми каже, че трактор с ремарке се врязал в училищния автобус и четиринайсет ученици били ранени, а Боби и още едно момченце... Запокитих телефона по него, хвърлих се върху му като диво животно. Заудрях го С юмруци и пицях, пицях... ДОРИ НЕ СЕ ОПИТА!... ДОРИ НЕ СЕ ОПИТА! — изпищя тя и сега и викът ѝ дълго-дълго отеква в притихналата кръчма.

Искаше ми се да скоча и да я прегърна, да я оставя да се наплаче на гърдите ми, ала нещо ме удържаше.

Тя се стегна и преглътна изстиналото кафе. Чуваше се как климатикът въздиша и часовникът върти стрелки. Не се чуваше ни шумолене на дрехи, ни скърцане на столове. Когато заговори пак, бе овладяла напълно гласа си. Сърцето ме заболя, докато я слушах.

— Напуснах го за една седмица. Сигурно на него му е било по-болно, отколкото на мен. Напуснах го и отидох в един скапан мотел, сама с болката си. Той уреди всичко и ги накара да отложат погребението, докато се върна, а когато се върнах, ми каза... точно онова, което очаквах, и животът продължи.

Започнах да пия. Искам да кажа, започнах да пия още в онзи мотел и продължих и след като се върнах у дома. Дотогава не пиех. Пиех сама. Не знам дали той изобщо разбра. Трябва да е разбрал. Нищичко не каза. Аз... започнах да се *отдръпвам* от него. Знаех, че не бива, че не е честно, но просто напълно му обърнах гръб. Той нищичко не каза. Всичко това започна преди около шест месеца. Просто все

повече и повече затъвах, все повече откачах, все повече като че ли... жадувах за нещо.

Тя затвори очи, изпъна рамене и продължи:

— Днес е денят, в който Кас ходи да играе боулинг. Този следобед аз... — Тя отвори очи. — ... си уговорих среща с един склададжия от супермаркета „Патмарк“. Казах му да намине към десет, когато мъжът ми го няма. След вечеря, както винаги, той си приготви топката за боулинг и обувките и излезе. Започнах да чистя в кухнята, така че да имам време да се изкъпя, докато Уоли се появи. С угълчето на окото си видях Кас да се връща на пръсти във всекидневната. Носеше голям хартиен плик и още нещо, което не можех да видя, защото пликът ми пречеше. Престорих се, че не съм го забелязала и след няколко секунди чух как отново затвори вратата след себе си.

Избърсах си ръцете. Влязох във всекидневната. Пликът беше върху камината, до вратата на спалнята ми, пхнат под една саксия, а зад него бе оставил служебния си пистолет. Дори и не го пипнах и веднага излязох от къщи. Дойдох тук и се запих, ама това шибано кафе вече ми писна. Искан водка с портокалов сок — сякаш изгубила всякакво търпение изрече тя.

Еди Бързака си заслужава прякора. Той първи се отърси от трансa — това му отне вероятно не повече от трийсет секунди. Приблужи се до бара на кривите си крачета, плесна един долар върху тезгяха и поръча:

— Водка с портокалов сок, Майк.

Калахан поклати лекичко глава. Дръпна от пурата си и се намръщи — беше угаснала; метна я в камината и смеси коктейла, без дума да продума. Еди ѝ донесе питието. Тя го преполови на един дъх. Тогава Щайниц Ситния се обади с пресипнал глас:

— Аз поправам климатични системи. От големите. Днес ходих в „Сенчъри Лейнс“. Техният климатик има някаква повреда, която не мога да открия. Постоянно ту се включва, ту се изключва.

Тя затвори очи. По лицето ѝ се изписа някакво подобие на усмивка, после кимна.

— Значи, това е. Той ще се прибере по-рано.

После ме погледна право в очите.

— Е, Джейк, разбра ли сега? Страх ме е до смърт! Защото съм тук, а не там. И така той в крайна сметка няма да ме убие. А ми беше

казал, че ако се опиташ да предотвратиш смърт, се случва нещо още по-лошо и направо ще откача, докато се чудя какво ли може да бъде по-лошо от това да те убият!

Скова ме тотален ужас. Стори ми се, че сърцето ми спира. *Знаех* кое е по-лошо от това да те убият.

„Исусе Христе! Не!“ — помислих си и не можах да се сдържа. Страшно много исках да удържа лицето си абсолютно невъзмутимо и да продължа да я гледам в очите, ала не успях да се сдържа. Само тази мъничка надеждица бе останала — и затова за част от секундата погледнах обратния часовник, а после отново нея. И в този решителен миг обезумяла от страх и безжизнено отпусната на стола, тя ме съзря така отчетливо, че успя да улови онова и по лицето ми да разбере, че нещо не е наред.

Беше десет и петнайсет.

Сърцето ми стана камък. *Знаех* отговорите на онези въпроси, които предстояха, но все пак не успях да се сдържа. Налагаше се да ги задам.

— Госпожо...

— Кати Андърс. Но какво *значение* има? — Точно така бях я попитал и аз преди няколко столетия.

— Кати, ти... нали не заключи, като излезе?

Калахан пребледня и новата пура изпадна от устата му.

— Не съм — отвърна тя. — Какво, *по дяволите*...

— И беше твърде разстроена, за да се сетиш за...

— *О, Боже!* — извика тя. — О, не! И през ум не ми мина! О, Божичко, *Уоли*, това тъпо нахакано хлапе! Ще дойде в десет и като намери вратата зейнала, ще си помисли, че съм изтичала до ъгъла за бира и после ще реши, че ще е много готино да ме чака в леглото... и... — Извърна се, погледна часовника, успя някак си да прецени колко е часът и изстена: — Не, неее!

А мен сякаш нещо ме разкъса. Тя скочи от стола и тръгна, залитайки към бара. Не можех да се изправя на крака, за да я последвам. Калахан вече й протягаше телефона. Тя не можа да набере номера, той я накара да му го каже и го набра вместо нея. Лицето му беше като издялано от мрамор. Тогава вече бях успял да се надигна криво-ляво на задни лапи. Никой от останалите не помръдна. Стъпвах

съвсем безшумно по стърготините. Съвсем ясно чувах как телефонът отсреща звъни. Веднъж. Два пъти. Три пъти.

— Хайде де, Кас, обади се, проклет да си!

Четири пъти.

„Ох, Божичко — помислих си, — тя още не се досеща.“

Пет пъти.

„Може би се досеща и просто отказва да го приеме.“

Шест пъти.

На седмия път отсреща вдигнаха слушалката и тя веднага се разкрещя:

— Убил си го, копеле гадно! Той беше просто едно смахнато хлапе, а ти...

Млъкна, отдръпна слушалката далеч от ухото си и се втренчи в нея. Слушалката цвърчеше насреща ѝ като тревожна катерица.

— Уоли? — попита тя с отпаднал глас. После с още по-отпаднал глас рече на катерицата: — Това в плика е завещанието му. — И припадна.

— *Майк!* — извиках аз и скочих напред. Едрият кръчмар по някакъв начин ме разбра, метна се на бара по корем и улови телефона във въздуха с две ръце. Това ми позволи да насоча цялото си внимание и сили към нея, за да успея да я приземя на пода.

— Уоли — заговори на катерицата Калахан, — Уоли, *чуи ме!* Един приятел се обажда. Знам какво се е случило и... *слушай, Уоли,* опитвам се да ти измъкна задника от тая каша. Слушаш ли какво ти говоря, синко? Ето какво трябва да направиш, слушаш ли ме?

Някой от лявата ми страна ме изблъска. Тъкмо понечих да му тресна един, и се усетих, че това е Док Уебстър с шишенце амоняк в ръка.

— Не бе, *заеби* ги отпечатъците, това да не ти е телевизия. Просто оправи проклетото легло, прибери си фасовете в джоба и *не пипай нищо друго...*

Тя се закашля и дойде на себе си.

— ... и гледай никой да не те види, като излизаш, а после си довлечи гъза в Кръчмата на Калахан, на шосе 25А. Тука сме трийсетина души, готови да се закълнем, че цяла вечер си бил с нас, но ще е хубаво да знаем и как изглеждаш.

Тя бе втренчила в нас празен поглед и аз ѝ говорех ли говорех, докато ѝ помагах да стане и я настанях на стола. Исках, когато се осъзнае напълно, да ме слуша какво ѝ говоря. Щеше да е много трудно човек да я удържи, но аз бях абсолютно сигурен, че ще успея.

— Кати, слушай ме сега много внимателно, защото ако не ме слушаш, само след мъничко ще се опиташ да преглътнеш една огромна буца вина. Вярвай ми, тя ще ти приседне и ще се задавиш. Една — две такива буци вече са заседнали там и тази може и да те убие — а така няма да е хубаво, няма да е честно, няма да е справедливо. Ще се натовариш с вина, която не заслужаваш. В мига, в който я приемеш и се вкопчиш в нея, тя ще те мъчи цял живот. Повярвай ми, знам как е. Да му се не види, *няма нищо лошо в това да се радваш, че си оживяла!*

— Какво, по дяволите, знаеш ти? — извика тя.

— Минал съм и през това — рекох тихо. — Само преди час.

Очите ѝ се разшириха.

— Дойдох тук тази вечер така егоцентрично затънал в собствената си болка, че съм седял до тебе цели петнайсет минути, без да те забележа, докато моите приятели не ме свестиха. Днес аз имам нещо като годишнина, Кати. Преди пет години и един ден имах жена и двегодишна дъщеря. Освен това си имах и „Голям наръчник по авторемонт“. Реших, че мога като нищо да спестя трийсет долара и сам да поправя спирачките. Сам ги изпробвах и изминах с колата може би цяла пресечка. Същата тази вечер преди пет години тримата тръгнахме на автокино. Аз се свестих без нито една драскотина. Те и двете бяха мъртви. Усмихнах се на мъжа, който се мъчеше да разреже вратата, за да я отвори, измъкнах се през прозореца навън при него и се опитах да подложя китките си под електрическия му трион. Той ми фрасна един и после се свестих вързан. — Вперих очи в нейните. — И аз се радвах тогава, че съм оживял. И тъкмо затова толкова силно исках да умра.

Тя примига и много, много тихо произнесе:

— Как... как продължи да живееш?

— Поприказвах си с един доктор — цял хипопотам на име Сам Уебстър, той ме направи луд и после ме доведе тук.

Тя чакаше да довърша.

— Ти... тук? Що за място е това?

— Т'ва е Кръчмата на Калахан — обясни Еди.

— Това място е вълшебно — добавих аз.

— Вълшебно ли? Вълшебно — *дрън-дрън*, та това е *кръчма*. Хората идват тук, за да се натряснат така, че две да не виждат.

— Не. Не и в тази *кръчма*. Хората идват тук, за да виждат. Тъкмо затова ме е срам, че ми трябваше толкова време, за да те видя. Тук хората ги е грижа един за друг. Защото, докато седях тук със своята болка, приятелите ми съпреживяваха тази болка и правеха каквото могат, за да ми помогнат. Разказваха разни истории, как са се изложили навремето, та да ми е по-лесно да вдигна наздравицата за моето семейство, която вдигам всяка година. Знаеш ли кое ми дава куража да продължавам да живея? Куража да се обичам поне мъничко? Това, че имам цяла сюррия приятели, на които наистина им пука за мен. Споделяш ли с някого болката си, тя е по-малка, а споделиш ли радостта си — тя е по-голяма. Това е факт, основен за вселената, и аз го научих тук. Виждал съм това да прави чудеса — няма лъжа, няма измама.

— Я ми посочи едно чудо.

— От всички *кръчмета* в света ти си влязла точно в това. Точно тази вечер — от всички възможни вечери. И приличаш на нея, и твоето име е Кати.

Тя зяпна.

— Аз? Приличам на...

— О, не че си нейно копие — това се случва само в най-късното шоу. Но достатъчно, че да ми изкараш ангелите. Не разбираш ли, Кати — вече от пет години използвам тая дума, *предугаднене*, не в разговор, а само наум: това е моята лична дума за предчувствие. И когато ти я произнесе, направо подскочих. Вече от пет години копнея да се бях родил с тази способност. И малко по-рано тази вечер пак копнеех.

Сега мисля другояче.

Челюстта ѝ се размърда, но от устата ѝ не излезе никакъв звук.

— Ще ти помогнем, Кати — обади се Калахан.

— При това веднага — додаде Еди.

— Ще ти помогнем да намериш твоето си чудо — увери я Разреденото. — Тука чудесата си стават през ден, през два.

Последваха одобрително мърморене и насърчителни думи. Жената огледа цялата *кръчма* така, сякаш изведнъж всичките се бяхме обърнали на жаби.

— И какво искате от мен? — изтърси тя най-накрая.

— Да се държиш — отвърнах. — Да не ни зарежеш и да гушнеш карамфилите. Самоубийството е не само измъкване — то си е жив обир, да знаеш.

Тя разтърси яростно глава.

— Хората не *правят* така. Просто не правят такива работи.

Гласът ми стана по-тих и по-тъжен.

— Маймуните, които ходят на два крака, не правят така. Но хората ги правят тези работи.

Тя допи питието си.

— Но...

— Чуй ме сега, ние просто опровергахме нещо, което ти каза по-рано. Наистина, за да споделяш чуждата болка, трябва да си нещо като гений. И според мен ти си се справила по-добре, отколкото аз бих могъл. Ти си останала с оня нещастник две-три години? Кати, тази сила и това съчувствие, които толкова дълго си давала на Кас, въображението ти и способността за съпреживяване, така силна у тебе — от това ние тук имаме страшна нужда. Защото тук идват много наранени души. Тук ти може да ни бъдеш от огромна полза, докато очакваш своето чудо.

Тя се вгледа във всички лица подред; дълго задържа погледа си върху Калахан, още по-дълго — върху мен.

После тръсна глава и възкликна:

— То май вече се случи...

И най-сетне избухна в сълзи и се намери в прегръдките ми. Сълзите бяха от хубавите. Усмихнах се и доста време си стоях така усмихнат, а после видях какво сочи часовникът и станах много делови. Уоли скоро щеше да пристигне; много работа ни предстоеше да свършим.

— Добре. Еди, вземаш адреса ѝ от чантичката и се паркираш ей там. И следиш онова тъпанарче да не оплеска работата. Пьотр, ти, литовски самарянино, бягай да си докараш бричката. Разредено, хващаш дамата и я изнасяш на паркинга — не мога да я удържам така още много време. Марджи, ти си приятелката, при която е дошла вчера да прекара уикенда. Става ли така? Ще я прибереш, докато е готова да застане лице в лице с ченгетата. Док, ти измисли какво я е прихванало, та не иска да безпокои съпруга си по телефона. Ситен, ако никой не

открие трупа, да речем, до утре по обяд, както си обикаляш по служба, вземи, та сбъркай адреса и го намери. Майк...

Калахан вече ми протягаше един пръст ирландско.

— Абе, Джейк — рече ми той под сурдинка, — ти не си ли ми споменавал, че жена ти се е казвала Барбара? Такава една дребничка, рижава веселячка със сиви очи?

Усмихнахме се един на друг.

— Гледах да е приемливо чудо, което да не изисква кой знае какви измислици и обяснения. Ами ако ѝ бях разказал как веднъж тука сме спрели извънземен, дето се е готвил да взриви Земята?

— Бива си те в приказките, синко.

Приблжих се до тебеширената черта.

— Нека вдигна своята наздравица — изрекох на висок глас. — Същата онази, която вдигам всеки път вече пета година. Само че с малко допълнение.

Народът притихна и се заслуша.

— За моето семейство — произнесох аз тържествено, пресуших уискито и леко подхвърлих чашата си в камината.

После се обърнах с лице към всички и добавих:

— А това сте всички вие...

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.